

הכנסת

מסקנות

ועדת הפנים והגנת הסביבה

בעקבות החלטה על דיון מהיר

ב' בכסלו תשע"ה
24 בנובמבר 2014

הכנסת התשע-עשרה
מושב שלישי

בנושא: אוזלת ידה של המשטרה במניעת רצח נשים ברמלה-לוד ובחברה הערבית

של חברי הכנסת מיכל רוזין, ג'מאל זאחלקה ומסעוד גנאים

ביום י' בחשוון תשע"ה, 3 בנובמבר 2014, קיימה הוועדה דיון בנושא: אוזלת ידה של המשטרה במניעת רצח נשים ברמלה-לוד ובחברה הערבית, על-פי הצעת חברי הכנסת מיכל רוזין, ג'מאל זאחלקה ומסעוד גנאים.

ארגוני הנשים שהשתתפו בדיון מסרו לוועדה נתונים קשים מאוד:

- תופעת האלימות במשפחה בחברה הערבית קשה מאוד; משנת 1991 ועד היום נרצחו 137 נשים ערביות. קיימת עלייה במספר הנשים שנרצחות בידי בני-זוגן ואי-אפשר לטפל בנושא ללא טיפול מערכתי שלם.
- שיעור הפענוח של מקרי הרצח פחות בהרבה משיעור הפענוח של מקרי רצח של נשים יהודיות או מקרי רצח בכלל, ויש רק שש חוקרות ערביות בכל הארץ.
- מ-20 מקרי רצח של נשים ברמלה ובלוד פוענחו רק ארבעה. מדובר ב-20% פענוח, לעומת העובדה שאין מקרה אחד של רצח אישה יהודייה בנסיבות דומות שבו הרוצח אינו יושב מאחורי סורג ובריח.

יו"ר ועדת הפנים והגנת הסביבה חה"כ מירי רגב אמרה שיש להחמיר בענישה במקרה של רצח נשים ולמצוא פתרונות כדי למנוע אלימות בחברה הישראלית בכלל.

חה"כ מיכל רוזין אמרה שמדובר בנשים שחיות בפחד ועל זמן שאול. המשטרה בנתה מודל שנתן משאבים לאכיפה ומערכת הרווחה הייתה שותפה, כך שניתן מענה מייד, אולם משום מה האכיפה והפיקוח פחתו. חה"כ רוזין אמרה שבפיתוח מודלים להתמודדות עם התופעה יש להתחשב בנגישות הרשויות לנשים. כל עוד לא יהיו שוטרות דוברות ערבית אין כתובת לנשים המאוימות, והפתרון הוא לא לכלוא אותן במעונות לנשים מוכות אלא לסייע להן.

חה"כ ג'מאל זאחלקה אמר שיש פער גדול בין שיעור הפענוח של מקרי רצח במגזר היהודי ובין שיעור הפענוח במגזר הערבי, ורוב תיקי הרצח במגזר הערבי נסגרים ללא פענוח. לדבריו, יש מחסור גדול בעובדות סוציאליות במגזר הערבי: 40 עובדות סוציאליות מטפלות ב-4,000 נשים. חה"כ מסעוד גנאים אמר שכל רצח שלא פוענח הוא "אור ירוק" לרצח הבא.

חה"כ עפו אגבאריה אמר שטיפול המשטרה באלימות במגזר הערבי לוקה בחסר והוא דורש מן המשטרה להרתיע את האנשים שבידם נשק ולהפגין יותר מעורבות בנושא.

חה"כ חמד עמאר וחברי כנסת נוספים שהשתתפו בדיון תקפו את המשטרה על האופן שבו היא מתמודדת עם הבעיה ודרשו לדעת כמה נשים נרצחו בעשר השנים האחרונות וכמה מהמקרים פוענחו.

נציג משרד הרווחה, מר חגי מויאל, דיווח לוועדה כי משרד הרווחה עושה מאמצים גדולים לגייס עובדים דוברי ערבית כדי לשפר את השירות למגזר הערבי.

הגברת איסאף שארב, נציגת עמותת "צדק חברתי", אמרה שיש להקים ועדה לענייני נשים במשטרה. לדבריה, מערכת מנע קיימת רק בשפה העברית, ונשים ערביות אינן יכולות להסתייע בה.

נציג המשטרה, ראש ענף חקירות מרכז, סני"צ יעקב אבקין השיב על הטענות, ואמר שאין במשטרה יחס שונה ליהודים ולערבים. לדבריו, ככל שתיק מורכב יותר הוא יקבל יחידה יותר טובה. הוא התייחס למודלים שמופעלים בכל הארץ, ובעיקר ברמלה ובלוד, ואמר שבשנים האחרונות פחתו אירועי הרצח, עקב הרתעה, מודל סיוע לנשים מאוימות ועבודה בשיתוף פעולה. לדבריו, הפענוח הוא הגורם המרתיע. עם זאת הוא ביקש להדגיש כי כשמדובר ברצח שמתוכנן בסלון ומבוצע בחצר, יכולת של המשטרה להגיע לפענוח מוגבלת ביותר ולעתים הדבר בלתי אפשרי.

מנהלת הרשות לקידום מעמד האישה במשרד ראש הממשלה, הגברת ורד סוויד הציעה להכניס כוחות מג"ב לשכונות הערביות כדי לשמור על ביטחון הציבור הערבי.

החלטות הוועדה בסיכום הדיון :

1. הוועדה דורשת לקבל מהמשטרה נתונים על פענוח מקרים של רצח נשים במגזר הערבי בעשר השנים האחרונות ועל שיעור המקרים שנסגרו.
2. הוועדה קוראת לשר לביטחון הפנים לגייס לתחנות המשטרה בערים המעורבות, שוטרים ושוטרות דוברי ערבית.
3. הוועדה מבקשת מהמשטרה שתרחיב את פעילות התוכנית שהופעלה ברמלה ובלוד לערים נוספות ברחבי הארץ ותחזק אותה במקומות שבהם היא מצליחה להשפיע.
4. הוועדה מבקשת מהמשטרה ומהתקשורת להפסיק להסתתר מאחורי הססמה "רצח על כבוד המשפחה", לחקור לעומק את מקרי הרצח ולהגיע לחקר האמת.

המסקנות הונחו על שולחן הכנסת ביום:
ב' בכסלו תשע"ה
24 בנובמבר 2014